

उपर्युक्तः

statement, adduce, put forward. (b) To justify. —5 To make good, establish, prove; कथमीश्वरं विनाशधर्मिणमुप-पादयसि Prab. —6 To pronounce, declare. —7 To make fit or adequate for; कालोपपादिते थेत्रै Ms. 9. 36. —8 To furnish with, endow with; Kām. 11. 57; K. 2; आत्मानं प्रथमं राजा विनयेनोपपादयेत् Subhās. —9 To find out, ascertain; दक्षिणाप्रवणं चैव प्रयत्नेनोपपादयेत् Ms. 3. 206. —10 To examine.

उपर्युक्तिः f. 1 Happening, occurring, becoming visible, appearance, production, birth; अथोपपत्तिं छलनापरोऽपराम् Si. 1. 69 (जन्म); इष्टानिष्ठोपपत्तिषु Bg. 13. 9. —2 Cause, reason, ground; प्रियेषु यैः पार्थं विनोपपत्तेः Ki. 3. 52. —3 Reasoning, argument; उपपत्तिसूचितं वचः Ki. 2. 1; देवि सोपपत्तिकमभिहितम् । Nāg. 5 argumentative; giving a reason for the establishment of a matter; S. D. 482. —4 Fitness, propriety. —5 Termination, end. —6 Association, connection. —7 Acceptance, adoption; Mv. 5. —8 Ascertainment, demonstration, demonstrated conclusion; उपपत्तिसूचाहृता बलात् Ki. 2. 28. —9 (In Arith. or Geom.) Proof, demonstration. —10 A means, an expedient. —11 Assistance, support, help; ततः प्रजहे सम्भेद तत्र तैरपेक्षितान्योन्यबलोपपत्तिभिः Ki. 14. 44. —12 Doing, effecting, gaining; accomplishment; स्वार्थोपपत्तिं दुर्बलाशः R. 5. 12; तात्पर्यानुपपत्तिः Bhāṣā P.; H. 3. 111; see अनुपपत्ति. —13 Attainment, getting; असंशयं प्राक् तनयोपपत्तेः R. 14. 78; Ki. 3. 1. —14 Religious abstraction (समाधि). —15 Accident, chance; उपपत्त्योपलब्धेषु लोकेषु च समो भव Mb. 12. 288. 11. —16 Suitability, expediency; उपपत्तिसूचितान्तर्यां नृपमूर्त्ये वचनं वृकोदरः Ki. 2. 1; Bhag. 4. 28. 68. —Comp.—समः (in logic) a kind of contradiction in which both the contradictory assertions are supposed to be demonstrable (e. g. sound is eternal because it is produced; it is eternal because it is not tangible). Nyāyadarśana. —परित्यक्त a. Unproved, unreasonable, destitute of argument or proof; Raj. T.

उपपत्ति p. p. 1 Obtained; secured; अतीनिदियेष्वयुपपत्तिः R. 3. 41; V. 5. 15; R. 1. 60. —2 Accompanied or attended by, in company with; अद्वेव साक्षाद्विधिनोपपत्ता R. 2. 16, 22. —3 Coming, presenting itself; कुमारी अपूर्वपतिः पतिसुपपत्ता कौमारी भार्या Mbh. 4. 2. 13. उपपत्ताश्च सन्ध्ये द्वे व्याहरन्त्यशिवं शिवाः Ram. 6. 10. 20. —4 Right, fit, proper, suitable (with gen. or loc.); उपपत्तस्ते तर्कः V. 2; उपपत्तमिदं विशेषणं वायोः ibid this epithet befits the wind; उपपत्तमेतदस्मिन् राजनि S. 2. —5 Possible; उभयमध्यानुपपत्तम् V. 2; Ku. 3. 12. —6 Full of, endowed with, possessed of, furnished with; उपपत्तो गुणैरिष्टः N. 1. 1; Ms. 9. 141, 244; तलक्षणोपपत्तः S. 5. —7 Demonstrated, proved. —8 Offered, presented. —9 Cured. —10 Allowed, agreed (संमत); कामकारो महाप्राज्ञ गुरुणां सर्वदानघ | उपपत्तेषु दारेषु पुत्रेषु च विधीयते || Ram. 2. 101. 18. —11 One who has approached a teacher (as a pupil), approached for protection.

उपपादक a. 1 Producing, effecting. —2 Well reasoned,

उपपादनम् 1 Effecting, accomplishing, doing. सामान्यतः किं विषयोपपादनैः. —2 Giving, delivering, presenting. —3 Proving, demonstration, establishing by arguments; अपि त्वां न लभेत् कर्णं राज्यलभोपपादनम् Mb. 5. 142. 2. —4 Examination, ascertainment, exposition (of a subject).

उपपाद्य a. 1 To be effected or done. —2 To be proved or shown. —3 Coming into existence.

उपपादुक a. Self-produced. —कः A superhuman being, God; दिव्योपपादुका देवाः Ak.

उपपदम् 1 A word prefixed or previously uttered; धनुरुपदं वेदम् Ki. 18. 44 (धनुर्वेदम्); तस्याः स राजोपपदं निशान्तम् R. 16. 40. —2 A title, a degree; epithet of respect, such as आर्य, शर्मन्; कथं निरुपदमेव चाणक्यमिति न आर्यचाणक्यमिति Mu. 3. —3 A secondary word of a sentence, a preposition, particle &c. prefixed to a verb or a noun derived from a verb which determines or qualifies the sense of the verb; उपपदमतिष्ठ P. II. 2. 19; (see Sk. thereon). °ततुरुषः a kind of Tat. comp. in which the last member is some form of a verbal character; e. g. वेदविद्, ग्रामणी, आर्कालम्बिन् &c.

उपपरीक्षा, -क्षणम् Investigation, examination.

उपपर्चन, उपपृच्छ a. Closely touching. —नम् Impregnation or admixture (Ved.). उपेदसुपपर्चनमासु गौषूप पृच्यताम् Rv. 6. 28. 8.

उपपर्वन् n. The day before the Parvan or change of the moon.

उपपर्शुका false ribs.

उपपातः 1 An unexpected occurrence. —2 A calamity, misfortune, accident. उपपातो हि आर्तिसम्बद्धं द्रव्यम् । SB. on MS. 6. 4. 23. —3 Destruction.

उपपातकम् A minor sin, crime or sin of the second degree; महापातकतुल्यानि पापान्युक्तानि यनि तु । तानि पातकसंज्ञानि तन्न्यूनमुपपातकम् ॥ Y. 2. 210; Ms. 11. 66.

उपपातकिन् a. One who has committed an उपपातक. उपपातकिनस्त्वेवमोभिर्नान्विधैर्वैतः Ms. 11. 107, 117.

उपपादः The upper or dwarf pillar subordinate to a larger column.

उपपादुक a. Having shoes, shod (as a horse).

उपपापम् = उपपातकम् q. v. Y. 3. 285.

उपपार्श्वः—श्वेम् 1 A shoulder. —2 A flank, side, —3 The opposite side. —4 The lesser ribs.

उपपीड़ 10 P. 1 (a) To press down or against, hurt, injure, pain; स्तनोपपीड़ परिरञ्जुकामा Ki. 3. 54, 8. 16; Si. 10. 47; पार्श्वोपपीड़म्, पार्श्वयोरुपपीड़म्, पार्श्वभ्यासुपपीड़म् Sk. (b) To oppress, devastate, lay waste; क्षुकृष्णोपपीडित त्रoubled; Ms. 8. 67, 7. 195; Kām. 8. 72. —2 To eclipse,